

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/292/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413205899
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1413205899.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a JUDr. Magdalény Florekovej, v právnej veci navrhovateľa: Výskumný ústav geodézie a kartografie v Bratislave, Bratislava, Chlumeckého č. 4, IČO: 00 166 251, proti odporcovi: P. L. D., C. C., E. Č.. XX, zastúpeného JUDr. Andrejom Dankom, advokátom, Bratislava, Mlynské nivy č. 73/a, o 204,67 € s príslušenstvom, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 6C/153/2013-42 zo dňa 25.marca 2014, v pomere hlasov 3: 0 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplata sumy 204,67 € s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia a zároveň rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo svojom rozhodnutí uviedol, že dokazovaním, ktoré vo veci vykonal zistil, že dňa 14. 03. 2012 bol navrhovateľovi doručený výkaz nedoplatkov č. XXXXXXXXXXXX, evidovaný Všeobecnou zdravotnou poisťovňou. Podľa tohto výkazu nedoplatkov bol navrhovateľ povinný zaplatiť za obdobie od januára 2010 do decembra 2010 pohľadávku vyplývajúcu z nedoplatku na poistnom vo výške 204,67 €. Na základe oznámenia o nedoplatku bolo navrhovateľom zistené, že nedoplatok na poistnom sa týkal bývalého zamestnanca navrhovateľa a to odporcu. Navrhovateľ dlžnú sumu, nedoplatok odporcu na poistnom, zaplatil dňa 30. 03. 2012. Tým, že navrhovateľ zaplatil poistné za odporcu, podľa navrhovateľa odporcovi vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 204,67 €. Z výkazu nedoplatkov č. XXXXXXXXXXXX vo výške 204,67 € Všeobecnej zdravotnej poisťovne zo dňa 28. 02. 2012 prvostupňový súd zistil, že navrhovateľ bol povinný zaplatiť na poistnom nedoplatok vo výške 204,67 €. Prvostupňový súd ďalej uviedol, že odporca nesúhlasil s návrhom a poukázal na to, že výkaz nedoplatkov, na základe ktorého navrhovateľ plnil sumu 204,67 €, je rozhodnutím zdravotnej poisťovne a tento výkaz bol adresovaný navrhovateľovi. V prípade, že podľa navrhovateľa nemal povinnosť platiť túto sumu, mal využiť opravný prostriedok, o ktorom bol poučený v doručenom výkaze nedoplatkov. Navrhovateľ nepodal opravný prostriedok, navyše odporca nebol v čase platby tejto sumy už pracovníkom navrhovateľa, keďže odporca pracoval u navrhovateľa do 31. 12. 2010 a platba navrhovateľa je z 30. 03. 2012.

Po právnej stránke svoje rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil ustanoveniami § 451 Občianskeho zákonníka, § 17a zákona č. 580/2004 Z.z. zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení zákona č. 718/2004 Z.z.) /ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“, keď dospel k záveru, že návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dôvodný. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že výkaz nedoplatkov č. XXXXXXXXXXXX bol právnym titulom na plnenie navrhovateľa voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni. Keďže navrhovateľ nepodal proti nemu opravný prostriedok, stal sa výkaz nedoplatkov právoplatný a vykonateľný a bol exekučným titulom voči navrhovateľovi. Tým, že navrhovateľ plnil na základe tohto výkazu nedoplatkov, plnil svoj dlh voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni a nie dlh odporcu, teda nejde o také plnenie, kde od

začiatku nemal navrhovateľ dôvod na plnenie. Podľa názoru súdu, navrhovateľ nemôže svoje záväzky voči tretím osobám prenášať bez akéhokoľvek právneho dôvodu na odporcu.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 151 ods. 3 O. s. p. vzhľadom na to, že odporca, ktorý mal plný úspech v konaní, do vyhlásenia rozsudku nešpecifikoval náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne napadnutý rozsudok zmeniť, návrhu vyhovieť a priznať mu náhradu trov konania. Vo svojom odvolaní uviedol, že uhradil nedoplatok v časovej tiesni z dôvodu konsolidácie účtovnej závierky v zmysle § 22a zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve. Preskúmaním dôvodov vzniku nedoplatku zistil, že vznik nedoplatku spôsobil odporca, ktorý za rok 2010 nezaplatil poisťovni svoj nedoplatok na zdravotnom poistení vo výške 204,69 €, keď do 30.11.2010 bol odporca jeho zamestnancom. V „Súpise výsledkov RZ 2010 zamestnávateľa“ vystavenom poisťovňou boli uvedené za rok 2010 nedoplatky/preplatky na poistnom na strane zamestnávateľa (navrhovateľa) aj nedoplatky/preplatky na strane jeho zamestnancov, keď nedoplatky uhradil z vlastných peňažných prostriedkov. Nedoplatky na poistnom zo strany zamestnanca mali okrem odporcu aj ďalší dvaja zamestnanci. Keďže na rozdiel od odporcu oni boli aj v marci 2011 naďalej jeho zamestnancami, títo zamestnanci svoje nedoplatky uhradili tým, že s ich súhlasom sumy vo výškach nedoplatkov boli strhnuté z ich miezd a uhradené v prospech poisťovne. Keďže odporca nebol už v tom čase u neho nebol už zamestnaný tento spôsob úhrady nemohol byť aplikovaný, a tak povinnosť úhrady nedoplatku za zamestnanca bola na odporcovi samom. O tejto skutočnosti bol odporca upovedomený a navrhovateľ tým považoval svoje povinnosti ohľadom tejto veci za vybavené. O tom, že svoju povinnosť odporca nesplnil sa navrhovateľ dozvedel až z výkazu nedoplatkov z roku 2012. Vzhľadom na uvedené trval na svojom stanovisku že sumu vo výške 204,67 € uhradil namiesto odporcu, čím sa odporca bezdôvodne obohatil v zmysle § 451 ods. 2 a § 454 Občianskeho zákonníka.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku je podľa názoru navrhovateľa svedectvom neznalosti právnej úpravy platenia zdravotného poistného. V zmysle § 11 ods.1 písm. a) a písm. c) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení platiteľom poistného je zamestnanec (písm. a) a zamestnávateľ (písm. c). V zmysle § 12 ods. 1 zákona o zdravotnom poistení je sadzba poistného pre zamestnanca 4% z vymeriavacieho základu podľa § 13 ods.1 zákona o zdravotnom poistení. Ročné zúčtovanie poistného na verejné zdravotné poistenie odporcu za rok 2010 jasne vyčíslilo v oddieli VII „Výpočet poistného“ nedoplatok vo výške 204,69 € pre odporcu. Prvostupňový súd mal zistiť, či odporca zaplatil poistné na zdravotné poistenie v zákonom stanovenej výške, a teda či uhradil sám nedoplatok. Ak ten nedoplatok uhradil navrhovateľ, je zjavné, že navrhovateľ plnil to, čo mal odporca plniť sám, a teda že zo strany odporcu došlo k bezdôvodnému obohateniu. Na túto skutočnosť poukázal na pojednávaní dňa 13.3.2014, avšak súd sa s týmito vyjadrením vôbec v odôvodnení nevysporiadal a nevysvetlil, ako dospel k záveru, že podľa neho navrhovateľ prenáša svoje záväzky na odporcu bez akéhokoľvek právneho dôvodu, ak právny dôvod bol jednoznačne daný v „Oznámení o nedoplatku alebo preplatku zamestnanca za rok 2010“, ktorý bol doručený prvostupňovému súdu ako dôkaz v rámci žaloby a kde bol jednoznačne definovaný a vyčíslený záväzok odporcu a nie navrhovateľa voči poisťovni. Keďže pri vynesení rozsudku vôbec nezohľadnil a v celom rozsahu odignoroval ním označené dôkazy - bez hoci len minimálneho odôvodnenia - jeho rozhodnutie je arbitrálne a svojvoľné, čím došlo aj k porušeniu jeho ústavou garantovaných.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadril odporca ktorý žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku, príslušné ustanovenia § 17a ods.4,5,6 zákona č. 580/2004 Z.z. zdravotnom poistení, keď z citovaných zákonných ustanovení nepochybne vyplýva, že navrhovateľ bol subjektom, ktorému bola uložená povinnosť uhradiť sumu 204,67 € s prísl. ako pohľadávku definovanú ako nedoplatok na poistnom. V prípade, že navrhovateľ bol toho názoru, že nie je povinný na takéto plnenie, mal možnosť podať riadny opravný prostriedok, t.j. námietky, a to do 15 dní odo dňa doručenia výkazu nedoplatkov. Tým, že zo strany navrhovateľa nedošlo k podaniu námietok, výkaz nedoplatkov sa stal v zmysle §17a ods. 10 vyššie citovaného zákona voči nemu právoplatným a vykonateľným exekučným titulom, ktorý v žiadnom prípade teraz nemôže zaväzovať akýkoľvek iný subjekt vrátane odporcu. Navrhovateľ sa mylne domnieva, že opravným prostriedkom voči právoplatnému rozhodnutiu Všeobecnej zdravotnej poisťovne v podobe výkazu nedoplatkov je rozhodnutie všeobecného súdu v občianskom súdnom konaní. Všeobecný súd nemá danú právomoc zrušovať takéto exekučné tituly. Záverom poukázal na Rozsudok NS SR, sp.zn. 3 Cdo 7/01 v právne i skutkovo obdobnej veci (v tomto prípade išlo o daňové konanie). V uvedenom konaní mal NS SR mal zato, že v takýchto prípadoch (kde už existuje exekučný titul) nemôže subjekt, ktorému sa týmto exekučným titulom uložila povinnosť na určité plnenie následne žiadať o vrátenie plnenia uskutočneného na základe tohto exekučného titulu od iného subjektu.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 10 ods. 1 O.s.p. v medziach daných odvolaním vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., rozsudok bol odvolacím súdom vyhlásený podľa § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Skutkový stav zistený súdom prvého stupňa medzi účastníkmi sporný nebol a navrhovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci, keď trval na tom, že odporca sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil v zmysle § 454 Občianskeho zákonníka, keďže za odporcu zaplatil nedoplatok na zdravotnom poistnom za rok 2010 vo výške 204,67 € v zmysle zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení, hoci odporca mal tento nedoplatok zaplatiť sám.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení na účely tohto zákona je povinný platiť poistné a) zamestnanec, b) samostatne zárobkovo činná osoba, c) zamestnávateľ, d) štát.

Podľa § 17a ods. 1 citovaného zákona zdravotná poisťovňa môže dlžné poistné vyplývajúce z neodvedeného preddavku na poistné, nedoplatku alebo úrokov z omeškania uplatniť voči platiteľovi poistného výkazom nedoplatkov.

Podľa § 17a ods. 4 citovaného zákona proti výkazu nedoplatkov možno príslušnej zdravotnej poisťovni podať námietky do 15 dní odo dňa doručenia platiteľovi poistného. Dôvod podania námietok je platiteľ poistného povinný v námietkach uviesť. Na námietky bez zdôvodnenia sa neprihliada.

Podľa § 17a ods. 5 citovaného zákona výkaz nedoplatkov je právoplatný a vykonateľný márnym uplynutím lehoty na podanie námietok podľa odseku 4.

Podľa ustanovenia § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka bezdôvodne sa obohatil aj ten, za ktorého sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Naplnenie skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia podľa § 454 Občianskeho zákonníka predpokladá

a) existenciu právnej povinnosti na strane povinného subjektu (nie je rozhodujúce, či táto povinnosť vyplýva zo zákona alebo zo zmluvy),

b) neexistenciu takej právnej povinnosti na strane oprávneného subjektu,

c) uskutočnené plnenie - či peňažné alebo iné - oprávneným subjektom namiesto povinného subjektu (tým sa síce majetok povinného subjektu nezmenšil, avšak keby svoju právnu povinnosť plnil ako mal, k tomuto zmenšeniu jeho majetku by došlo) a

d) plnenie sa nesmie stať proti vôli povinného subjektu. I keď túto podmienku zákon výslovne neustanovuje, aj napriek tomu treba rešpektovať jednu z ďalších významných občianskoprávných zásad, podľa ktorej nikomu nie je dovolené - pokiaľ neustanovuje zákon inak - zasahovať do veci iného subjektu proti jeho vôli.

Povinnosť platiť zdravotné poistné v preskúmvanej veci za obdobie roku 2010, bola verejnoprávna povinnosť, ktorá vznikla platiteľovi poistného, na základe skutočností stanovených zákonom zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení. Tento zákon pritom kogentne upravil i to, ktorý subjekt bol nositeľom povinnosti platiť poistné; platiteľ poistného mal potom zákonnú povinnosť zaplatiť poistné v príslušnom časovom období a v stanovenej výške. Platiteľom poistného v zmysle § 11 citovaného zákona č. 580/2004 Z.z. okrem iných mohol byť navrhovateľ ako zamestnávateľ alebo odporca ako zamestnanec. V danom prípade v zmysle § 17a citovaného zákona Všeobecná zdravotná poisťovňa svojím autoritatívnym rozhodnutím - Výkaz nedoplatkov č. 1261821514 zo dňa 28.2.2012 uložila navrhovateľovi / zamestnávateľ / ako platiteľovi poistného povinnosť zaplatiť za obdobie roku 2010 pohľadávku vyplývajúcu z nedoplatku na poistnom vo výške 204,67€ za svojho zamestnanca odporcu. Keďže Výkaz nedoplatkov sa stal právoplatný a vykonateľný potom platiteľ poistného navrhovateľ nemohol túto svoju povinnosť previesť žiadny spôsobom na iný subjekt (iného platiteľa poistného odporcu) a v zaplatenej sume navrhovateľom nemohlo preto ísť o bezdôvodné obohatenie na strane odporcu. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že navrhovateľ vypracoval podľa § 19 ods. 10 citovaného zákona Oznámenie o nedoplatku alebo preplatku zamestnanca za rok 2010 zo dňa 14.3.2011, kde bol jednoznačne definovaný a vyčíslený záväzok odporcu, lebo toto oznámenie bolo vypracované ešte pre rozhodnutím zdravotnej poisťovne a ak mal navrhovateľ zato, že Výkaz nedoplatkov je nesprávny mal voči nemu podať námietky, k čomu ale nedošlo.

Z uvedených okolností prípadu potom vyplýva, že medzi tým, kto plnil (platil poistné) a tým, komu sa plnilo (zdravotná poisťovňa), existoval právny vzťah vznikajúci na základe zdravotného poistenia a prerozdelenie poistného na verejné zdravotné poistenie, ktorý nemožno podradiť pod súkromnoprávny vzťah z plnenia bez právneho dôvodu a vznik nároku na vrátenie tohto plnenia od inej fyzickej osoby (odporcu), v zmysle ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka neprihádza do úvahy.

Ak vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti prvostupňový súd návrh navrhovateľa ako bezdôvodný zamietol rozhodol vo výroku vecne správne a odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

K námietke navrhovateľa, že prvostupňový súd nezohľadnil a v celom rozsahu odignoroval ním označené dôkazy - bez hoci len minimálneho odôvodnenia - jeho rozhodnutie je arbitrárne a svojvoľné, čím došlo aj k porušeniu jeho ústavou garantovaných odvolací súd dodáva, že túto považuje za nedôvodnú. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06). Skutkové a právne závery súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odôvodnenie napadnutého rozsudku prvostupňového súdu ako celok spĺňa požiadavky zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2. O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, keď o týchto rozhodne prvostupňový súd s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 O.s.p. podľa ktorého ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.